

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

Національна асоціація адвокатів України
Німецько-українське об'єднання юристів
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Факультет адвокатури
Кафедра цивільної юстиції та адвокатури
Рада адвокатів Харківської області
Національна асоціація слідчих України
Східний міжрегіональний центр з надання безоплатної правничої допомоги
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра процесуального права

АДВОКАТУРА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Збірник матеріалів
V Міжнародної науково-практичної конференції
м. Харків, 14 грудня 2023 р.

National Bar Association of Ukraine
German-Ukrainian Bar Association
Yaroslav Mudryi National Law University
Faculty of Advocacy
Department of Civil Procedure and Advocacy
Kharkiv Regional Bar Council
National Association of Investigators of Ukraine
Eastern Interregional Centre for Free Legal Aid
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University
Department of procedural law

ADVOCACY OF UKRAINE: CURRENT STATE AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Proceedings
of the 5th International Scientific and Practical Conference
Kharkiv, 14 December 2023

Харків / Kharkiv – 2024

Zelenskyy has called for the creation of a new special (or ad hoc) international tribunal that would focus on the crime of aggression and supplement the efforts of the ICC and Ukraine's domestic courts.

Thus, due to the jurisdictional limitations applicable to the crime of aggression, however, the **reach of the ICC remains limited to war crimes, crimes against humanity, and genocide; it does not extend to the crime of aggression.**

In May 2023, 46 Heads of State and Government of the Council of Europe confirmed the necessity for a Special Tribunal for the Crime of Aggression to prosecute the political and military leadership of the Russian Federation. The United States joined their efforts as well. The NATO Parliamentary Assembly designated Russia under the current regime as a terrorist state. The European Parliament also designated Russia as a state sponsor of terrorism, citing attacks against civilians, war crimes and atrocities.

Thank you and Слава Україні!

Сенюта І.,
д-р юрид. наук, проф.,
завідувачка кафедри медичного права ФПДО
Львівського національного медичного університету
імені Данила Галицького
м. Львів, Україна

ГІСТОЛОГІЧНІ ПРЕПАРАТИ: ПРАВОВА ПРИРОДА

Дослідження правової природи гістологічних препаратів має не лише медичне, а й юридичне значення, особливо, коли йдеться про категорію медичних справ. Насамперед важливо з'ясувати обсяг поняття юридичної конструкції «гістологічні препарати». Проведемо аналіз крізь призму судової практики. В Ухвалі Шевченківського районного суду м. Львова від 30.11.2022 р. справа № 466/4999/20 зазначено: «Захисником ОСОБА_5 подано клопотання, в якому вона крім визнання ряду доказів недопустимими, ставить питання про очевидну недопустимість речових доказів у цьому кримінальному провадженні, а саме гістологічних препаратів трупа ОСОБА_10, ІНФОРМАЦІЯ_1, що складаються з 17 шкелець, 17 блоків з 34 шматочками, операційний біопсійний матеріал, 2 скла 4 блоки 20795 кожне по два блоки по 1 скельцю, 20797 кожне по два блоки по 1 скельцю, 21069 одне скло, два блоки (перша хірургічна операція), 21376 шість блоків, 2 скла (друга хірургічна операція)». Отож, з ухвали суду випливає, що гістологічні препарати включають парафінові блоки, проте з правничої точки зору це не так.

Згідно з дефініцією терміноконструкції «патологогістологічне дослідження секційного, біопсійного і операційного матеріалів», закріпленої у Наказі МОЗ України «Про затвердження Порядку

проведення патологоанатомічного розтину» від 06.09.2021 р. №1877, чітко впливає, що складовою патгістологічного дослідження є виготовлення парафінових блоків тканин, гістологічних препаратів та їх мікроскопічне дослідження лікарем-патологоанатомом.

Відтак гістологічні препарати не складаються з парафінових блоків. При розтинах формується, зокрема, такий архів: «вологий» макроскопічний архів секційного матеріалу; гістологічні препарати та парафінові блоки тканин секційного матеріалу.

А з цього випливає, що і в клопотаннях органу досудового розслідування, і в адвокатських запитах, і в ухвалах суду слід розмежовувати різні конструкції, чітко вказуючи або перелік складових архіву, або, приміром, архів патологоанатомічного дослідження тіла померлих. У власному адвокатському дос'є міститься адвокатський запит протилежної сторони до органу прокуратури, в якому йдеться: «прошу надати доступ та можливість скопіювати або відобразити відповідним чином предмети (матеріальні об'єкти): контейнер з кусочками внутрішніх органів трупа Х. у 10% розчині формаліну, парафінові блоки з кусочками внутрішніх органів, гістологічні зрізи з кусочками внутрішніх органів на предметних скельцях ...». Відзначимо, що скопіювати архів неможливо. В Україні лише стартувала Національна програма з впровадження цифрової технології діагностики раку, а цифровий сканер, призначений для сканування, зберігання, обробки гістологічних препаратів (оцифровування) лише поетапно впроваджується у діяльність лабораторій. Отож, рутинне оцифровування не проводиться, окрім того, це можливо лише у відповідних лабораторних умовах при наявності обладнання, а не в правоохоронних органах.

Важливо також звернути увагу і на порядок ознайомлення з архівом при виконанні ст. 290 Кримінального процесуального кодексу України (далі — КПК України). Наголосимо, що доцільно оглядати гістологічні препарати і парафінові блоки (кількісні показники). Якщо орган досудового розслідування не надає архів для огляду, то зазначити це в документі, що засвідчуватиме ознайомлення.

У Постанові Верховного Суду Третьої судової палати Касаційного кримінального суду від 14.12.2022 р. справа № 754/10882/17 зазначено: «Погоджуючись із висновками суду першої інстанції, апеляційний суд у своїй ухвалі з урахуванням практики Верховного Суду обґрунтовано зазначив, що ознайомлення з матеріалами досудового розслідування є правом, а не обов'язком сторони захисту, тому нереалізація зазначеного права, за умови належного виконання стороною обвинувачення приписів ст. 290 КПК України, в частині надання доступу до матеріалів досудового розслідування не є підставою для визнання доказів недопустимими, оскільки хоча на орган досудового розслідування й покладено обов'язок надати сторонам майбутнього судового розгляду безперешкодно реалізувати їх можливість ознайомитися з доказами (у разі виявлення

ними бажання), однак він не зобов'язаний здійснювати таке ознайомлення в обов'язковому порядку за відсутності ініціативи сторони. Разом з тим закон не визначає певної форми процесуального документа, яким би підтверджувався факт надання доступу та ознайомлення з матеріалами провадження, а лише встановлює, що цей факт повинен бути підтверджений самим учасником кримінального провадження, якому надано доступ...».

Підкреслимо і те, що для вилучення гістологічних препаратів і парафінових блоків, органу досудового розслідування обов'язково слід звертатись до суду за отриманням ухвали про тимчасовий доступ до речей і документів. Архів формується не лише з матеріалів, а й документів, приміром, протоколу патолого-анатомічного дослідження (форма №013/о), в якому відображається, зокрема, кількість шматочків тканин, узятих на патолого-гістологічне дослідження, кількість виготовлених блоків. Звісно, що і форму №013/о слід витребувати лише на підставі ухвали суду. Резюмуючи, відзначимо, що гістологічні препарати, парафінові блоки: 1) містять інформацію, що становить лікарську таємницю; 2) є додатками до документів, а саме висновку експерта за результатами проведення судово-медичної експертизи трупа або протоколу патолого-анатомічного дослідження.

На підтвердження правової позиції наводимо Ухвалу Шевченківського районного суду м. Львова від 30.11.2022 р. справа № 466/4999/20, в якій йдеться: «Таким чином, слід дійти однозначного висновку, що гістологічні препарати секційного матеріалу за №660 2017 р. ОСОБА_10, які знаходилися в ІНФОРМАЦІЯ_3, містили відомості, що становлять лікарську таємницю. Отже, кримінальним процесуальним законом чітко визначено порядок тимчасового доступу до речей та документів, що містять охоронювану законом таємницю, в тому числі лікарську таємницю. Такі речі і документи можуть бути отримані слідчим, прокурором лише на підставі відповідної ухвали слідчого судді чи суду.

Встановлені судом порушення, допущені в ході отримання таких речових доказів, свідчать про очевидну їх недопустимість, як доказу, неможливість їх використання в процесі доказування».

Старцев Ю.,

здобувач 1-го року навчання третього (освітньо-наукового) рівня

Харківського національного педагогічного університету

імені Г. С. Сковороди

адвокат, адвокатське об'єднання «ДСА ГРУП»,

м. Харків, Україна

ВПЛИВ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ НА ДІЯЛЬНІСТЬ СУДОВОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ ЯК ДЕСТАБІЛІЗУЮЧИЙ ФАКТОР ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН